

Coordonatorii colecției EXIT:

Tudorel HATMANU
Ioan RĂDUCEA
Frăguța ZAHARIA

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOCALĂ, CALIOPIA**

Faustia. Resetare / Caliopia Tocală; cuvânt însoțitor
de Ioan Holban. - Iași: Junimea, 2024
ISBN 978-973-37-2866-5

I. Holban, I. (pref.)

821.135.1

Redactor: Livia IACOB
Tehnoredactor: Cornel DULCEANU
Coperta: Ionuț BROȘȚIANU

Editura JUNIMEA,
Bulevardul Carol I
Parcul Copou, Iași
700 506
C. P. 85, Oficiul Poștal nr. 1, Iași
e mail: edjunimea@gmail.com
revistascriptor@gmail.com
Telefon: 0232 705 837

© Caliopia TOCALĂ
© Editura JUNIMEA, IAȘI – ROMÂNIA

Caliopia TOCALĂ

Faustia. Resetare

Cuvânt însoțitor
de Ioan HOLBAN

Editura JUNIMEA
2024

SUMAR

<i>Cuvânt de însoțire / Ioan HOLBAN</i>	5
Îngerul, demonul.....	11
Îngerul albastru. Schimbarea viorii	14
Lumea nu există ca să fie cunoscută.....	18
Metaforele ca niște câini de vânătoare.....	19
Elegie.....	20
Mi-a căzut o lacrimă de piatră.....	21
O viziune.....	24
Nimic nu pare a fi.....	25
De vorbă cu sfinții.....	26
Știu ce vreau.....	27
Inspir și expir lumină.....	29
Sunt ceea ce nu mai eram.....	31
Inimă sângerândă.....	32
Poezia, ce mai e?.....	33
Vreau	35
Vid și vânt, praf și stele moarte	36
Este noapte, stelele se topesc în liniște	37
Se făcea că eram noapte.....	38
Dac-aș putea.....	39
Un plodus expirat	40
Fără cap, fără mâini, fără picioare	41
Gândul aripă-n cădere	42
Omul de lângă noi.....	43
Frunza mea de stele.....	44
Cad stele-n ropot ritmat.....	45
Număr stele, fire de nisip și stropi de ploaie	46
Doar tu.....	51
Și nu e prea târziu.....	52

Viața mea.....	54
Timpul în valuri ne salută	57
Umbră de flacără.....	59
Poem.....	60
Din ochii cerului	61
Calc pe memoria mea.....	62
Gândesc faustic	65
În ochii mei	67
Și iubire părea să fie	68
Vreau altceva	69
Raze curg	71
Ce e în inimă.....	73
Așteptam	74
Te dăruiesc	75
Mecanica subtilă a cosmosului.....	76
Poem.....	77
Ochii tăi	78
Pietre suspină.....	79
Fulger	80
Timpul	81
Și s-a făcut noapte.....	82
Acolo existam și aveam o inimă.....	83
Poem.....	84
Stau deoparte	85
Oare nu așa arată fericirea?.....	86
Un coșmar	87
Iată adevărul!.....	88
Umbre reci	89
Sufletul meu are nevoie de timp.....	90
Cineva mă trăiește.....	91

Și vedeam forma bizară a sentimentelor.....	92
Instabilitatea omogenului sufletesc.....	93
Resetez truchiul genezei.....	95
Scriu pe palimpsest cu sânge.....	97
Pasărea cu gheare de foc	98
Ploua cu miros de soare.....	99
Cerul pătat în curcubeu își coboară aripile.....	100
Pierd iluzia pasului sigur	101
Ceasul își dă înapoi orele de la sine	102
Ca să nu doară depărtarea	103
Ultimul țipăt.....	105
Maestrul.....	106
Moartea cărnii.....	107
Lumea, un spectacol de circ	108
Scleroză sufletească.....	109
Nu-ți feri privirea.....	110
Un val solitar în groapa ocean	112

Ioan HOLBAN

Ființarea neființei

Caliochia Tocală deschide recenta sa carte de poezie, *Faustia. Resetare*, cu două scurte eseuri, poeme în proză, în fapt, *Îngerul, demonul și Îngerul albastru. Schimbarea viorii*, constituind o pertinentă prefață pentru poemele volumului, proiectând paradigma acestora. În *Îngerul, demonul*, poezia e definită ca un *semn* și e percepută ca o *rugă*, în șoaptă, smerenie și singurătate, cum spune autoarea; ruga se îndreaptă spre *ființarea neființei*, un alt fel de a reseta viața de dincolo de pragul trăirii și al vederii, așteptând semnul, văzându-l după ce mai înainte, îl va fi *visat*: „O clipă l-am văzut. Cerul s-a acoperit rapid de nori atât de negri și atât de groși; de mine am uitat și m-am temut că el nu-i va putea străpunge și atunci, cum norii păreau năprasnici, m-am cățarat pe pânza Arachnei, care-mi veghea intrarea și spre suflet, ca să ajung la ei și să-i împing din calea lui, să sap o fantă-n sus, Cel așteptat să se strecoare. Am continuat să urc. Pânza era robustă, urcam călcând pe firul gros din pânza de mătase, durere nu simțeam, eu doar urcam, dar până la nori n-am izbutit”. În acest orizont, totul prinde contur între *vis* și *vedere*, o ființă alcătuită din ceață, în-chipuită, luând chip din lumină, aer, raze, la care poezia are acces pe pânza Arachnei, o *vedenie*, un romantic „chip de copil, față prelungă, în jurul capului părea să văd un nimb, fulgere

de lumină, dar încadrat de plete lungi și negre”, iar pânza Arachnei e o altă scară a lui Iacob, arătând drumul spre înalt: „Voiam un semn, o banală rugă rostită blând în mine, în smerenie și în singurătate, *ființarea neființei*, și nu știam de unde s-ar fi putut să vină, din cer sau poate chiar din ape, dar, într-o zi, sub cerul acoperit, pe jumătate nori, pe jumătate soare, l-am văzut intrând în raza mea vizuală prin partea dreaptă a soarelui. Era cum l-am visat”. *Îngerul, demonul* pivotează în jurul unui *semn* al poetului și poeziei, identificat într-o poveste din mitologie; *pictorul* (poetul) care întinde pe pânza de mătase fină a apei „reflexe azurii, verzui și aurii” este asemenea Arachnei care a pictat, în întrecere cu Atena însăși, pânzele unde se exprimă *arta* acesteia, imaginând oameni și întâmplări ale *celor de jos* în confruntare cu scenele adunate în imaginile simbolice ale zeilor Olimpului, ale celor de sus: Arachne, ca și pictorul poet al Caliopiei Tocală, țese pânza care acoperă intrarea în suflet, dobândind energia creației și a căutării „Celui din toate ales”. Pânza Arachnei, poetul însuși („Țes visurile în pânza așteptării, / a regăsirii de sine, / în miezul absolut al ființei mele”, scrie Caliochia Tocală în *Pierd iluzia pasului singur*) este ipostaziată, în diverse contexte, în poemele cărții; pânza fluidă, mătăsoasă a mării, la granița dintre creat și increat din *Se făcea că era noapte*, mătasea pletelor din *De-aș putea* și mătasea serii în *Mecanica subtilă a cosmosului*, pânza albă a vremii și timpurilor în *Cad stele-n ropot ritmat*, firul de păianjen din *Număr stele, fire de nisip și stropi de ploaie*, pânzele de smaralde și crengile pletoase prin care înoată și plâng stelele din *Ultimul țipăt*, dar, mai ales, *vălul Mayei* reprezintă înfățișări ale pânzei creației, *iluzia* însăși: „Urmez câteva

repere banale, dar de neclintit, / din iertare renasc, / în luptă-mi definesc steaua, / vălul Mayei mi-e scut pentru frică, / iubirea-mi renaște din conflicte mari”, spune poetul în *Viața mea*. Vălul Mayei este iluzia cosmică, aceea care transformă, în mitologia vedică, lumea reală într-o nălucă, vălul zeiței creând o lume *aparentă*, astfel încât aceasta arată calea regăsirii ființei în poezie pentru că, iată, poezia, ca și vălul Mayei este un scut pentru frică. Iluzia pe care o acoperă mătasea mării, a pletelor, serii, vremii și timpurilor sau aceea de smaralde ascunde lumea interioară, intensă, în eros și elan ascensional pentru a o confrunța cu lumea exterioară, unde, într-o sugestie pascaliană, trestia care cugetă a devenit „trestie plângătoare”, o lume de „călăi, trădări și ură”: vălul Mayei și pânza Arachnei separă, cum scrie poetul în *Timpul în valuri ne salută*, nimbul ceresc și pulberea divină de „noroiul hilar al prezentului sec și obscen”: teluricul și cosmosul, înaltul și pământul nu se pot regăsi decât, cum se spune în orizontul mito-poetic românesc, în seninul cerului din fundul lacului.

Despre creația sub semnul îngerului scrie Caliochia Tocală și în *Îngerul albastru. Schimbarea viorii*: aici e lumea de dinainte de zei, de Arachne și Maya, aceea creată „înainte de alte făpturi”, într-o epifanie a sacrului, în năzuința spre înalt, într-un dramatic elan ascensional: *pictura*, în primul text, *muzica*, în cel de-al doilea, se unesc în *poezie* și într-un alt fel de a (re)scrie *Cartea Facerii*: de șapte ori câte șapte, îngerul albastru zidește lumea – infinitul cerului, făpturile pământului, câmpiile întinse, izvoare, râuri, munți, nașterea Ei din gânduri, emoție, ardere criptică, zbatere sublimă, reunirea cerului cu pământul în „undele fântânii din adâncul mării”, venirea

„cuvintelor-foc, cuvintelor-săbii și cuvintelor arme” – și veghează sosirea Apocalipsei, când cerul va fi înghițit „cântăreți cosași și cântăreți cocoși”, aducând haos și cenușă, pustiu și ruină, întuneric, beznă, negură și nori. Des-facerea cerului și lumii se petrece, în poezia din *Faustia. Resetare*, sub veghea *infinitalui albastru*, resetând pământul și apele din trunchiul genezei: „Am o grozavă poftă să trăiesc senin,/ să deschid larg fereastra,/ să-mi salut vecinul cu bună dimineța, soare!/, fii binevenit în câmpul meu vizual,/ printre florile agățate/ de balustrada balconului./ Am o grozavă poftă/ să mă arunc în apele întunecate/ din Groapa Marianelor ... și să înot/ printre pești, scoici și rechini,/ am o teribilă poftă să zvâcnesc/ ca o rachetă spre cer,/ să pășesc cu picioarele fierbinți/ peste trupurile de gheață ale norilor./ Salut din mers sufletele/ care-mi venerează urma zidită/ pe norii de fum,/ am o teribilă poftă să cobor în adâncuri,/ sfidând gravitația,/ legile ei și legile trupului meu./ Respir prin oasele strămoșilor mei,/ resetez trunchiul genezei,/ mai tai câteva ramuri,/ mai scutur florile de tei,/ mai cânt la harpă,/ poate ajunge până la mine îmbâzdit .../ Am o grozavă poftă/ să răzvrătesc lumina,/ reconfigurând întregul și/ cine e jos să fie sus,/ și toate să fie într-o altă ordine,/ cu o inimă nouă,/ și ea resetată,/ fără emoții și fără dureri./ Și ca o blândă adiere de vânt/ să se petreacă toate ale lumii ...” (*Resetez trunchiul genezei*). Albastrul e culoarea dominantă din poemele Caliopiei Tocală pentru că, iată, ea simbolizează cerul visat/ văzut/ închipuit la capătul scării din pânza țesută de Arachne: iubirea, lumina, amintirea, îngerul, luna, norii, simfonia, flacăra, infinitul, gândurile, apa cerului, visurile, zările, pulberea, clepsidra, copacii, lumea, depărtările fixează lumina

albastră, în nuanțe de mov și turquoise, uneori, resetând calea destinului, reorganizând haosul prin „metaforizare” și *somnia* unde, pe urmele lui Eminescu, poetul descoperă „adevărata viață”, reconfigurând universul însuși. Pe această cale, ființa se reîntoarce *în sine*, se reinventează la punctul de intersecție a realului („iarba este iarbă, apa, apă, piatra, piatră”) cu laboratoarele visului: „Lumea începe cu mine și sfârșește cu mine,/ în acest interval îmbălânez spațiul și timpul,/ domesticesc stelele ca pe niște miei de lapte,/ în timp ce ascult pocnetul secundelor ce se decojesc de la sine,/ lăsând vederii mieji gelatinoși de nuci verzi./ Legile date de mine sunt simple și clare,/ iar lucrurile le respectă cu sfințenie./ Iarba este iarbă, apă, apă, piatra, piatră./ Uneori, în joacă, le schimb între ele, prin magie,/ dar numai în laboratoarele visului./ Câteodată, unele, cele mai insurgente, încalcă legile/ și dezastrele stau să înceapă,/ atunci trimit metaforele, ca pe niște câini de vânătoare,/ să restabilească ordinea” (*Metaforele ca niște câini de vânătoare*).

Poezia, spune poetul în *Îngerul albastru*. Schimbarea viorii este o lume a libertății creației, a „cuvintelor-icoane”; poezia Caliopiei Tocală se scrie între *mistică și adevăr*, în lumea acoperită de vălul Mayei, în „universul visării”, al ființei interioare, locul de unde nu pleacă, nici iarna, cocorii, cum se spune în *Calc pe memoria mea* și unde se află eminescianul ochi „întors înlăuntru”. Aceasta este lumea Faustiei, figura lirică tutelară a cărții Caliopiei Tocală, care „gândește faustic”, căutând fantasmale din înalt, cântecul condorului, de pildă, încercând să părăsească „cuptoarele de jos ale nimicniciei” și spațiul unui oximoronic spectacol de circ, urcând pe pânza Arachnei, cu vălul Mayei, înspre

albastrul intens, ireal de albastru al macului de pe Himalaia din *Un val solitar în groapa ocean*, contrastând violent cu viața în culori închise de jos și umbrele sale reci. După volumele de proză și teatru, *În captivitate*, *Simfoniile destinului*, *Gemenii și Năluca*, *Captivi*, *Vieți duble*, *Alter ego*, *Caliopia Tocală* confirmă și prin poezie, cu *Statui de apă* și, acum, cu *Faustia. Resetare*, portretul unui scriitor adevărat.

Îngerul, demonul

Voiam un semn, o banală rugă rostită blând în mine, în smerenie și în singurătate, *ființarea neființei*, și nu știam de unde s-ar fi putut să vină, din cer sau poate chiar din ape, dar, într-o zi, sub cerul acoperit, pe jumătate nori, pe jumătate soare, l-am văzut intrând în raza mea vizuală prin partea din dreaptă a soarelui.

Era cum l-am visat.

Fulger de lumină, pletele îi fâlfâiau vibrând puternic, iar aerul, să se retragă îngrozit din calea lui, timp n-a avut, urlând sfâșiat de durere, încât mi-am acoperit urechile cu mâna, să-l pot vedea. Îl priveam fascinată; mănunchiuri suprapuse de raze-n jurul lui, căpițe de lumină tăișul aripilor-secere le reteza, ca un războinic, și le-arunca în spate.

O clipă l-am văzut.

Cerul s-a acoperit rapid de nori atât de negri și atât de groși; de mine am uitat și m-am temut că el nu-i va putea străpunge și atunci, cum norii păreau năprasnici, m-am cățărat pe pânza Arachnei, care-mi veghea intrarea și spre suflet, ca să ajung la ei și să-i împing din calea lui, să sap o fantă-n sus, Cel așteptat să se strecoare. Am continuat să urc. Pânza era robustă, urcam călcând pe firul gros din pânza de mătase, durere nu simțeam, eu doar urcam, dar până la nori n-am izbutit.

Mi se cerea mai mult.

Am rugat molidul din apropiere să iasă din pământ urgent, să se așeze în prelungirea copacului din mine, credeam că s-ar putea să-mi fie necesar și el, ca să ajung la nori, dar nu m-a ascultat să se înalțe și munților am poruncit, nici ei n-au ascultat porunca mea. Am căutat privind în jur o altă variantă, un vultur sau păsări cântătoare să sape ele o fantă-n sus, în nori, cu ciocurile de metal, dar n-am văzut vreo pasăre.

Înspăimântate, s-au ascuns de firoșii nori.

În depărtare, ieșit ca dintre două pale, două așternuturi de nori, pufoase, unul gri-albastru, celălalt poate roșu-sângerat, părea a se ivi un corb și-am renunțat, căzând rapid în pânda delicată, țesută des peste intrarea-n suflet. Și nu mi s-a deschis, lăsându-mă și în afara lui.

Cel așteptat din cer nu, n-a venit, de altundeva ar trebui să vină, din ape poate, îmi tot spuneam, dar apa, altă pânda fină de mătase, fără valuri în cute, țesută-n raze de lumină albă, părea că văd nu pânda ei, ci-un rășărit pe care-un pictor întinsese reflexe azurii, verzui și aurii, înlocuindu-se-ntre ele, într-o mișcare centrifugă. Sau poate dorul de lumină al ochiului flămând...

Și am văzut îngerul.

Stătea întins pe spate, pe patul dur de ape în raze strălucind, și mă privea cu ochi întrebători și mari, apoi călcând undele mării. Chip de copil, față prelungă, în jurul capului părea să văd un nimb, fulgere de lumină, dar încadrat de plete lungi și negre... strălucirea nimbului păli. Întind un braț, un val de fericire mă inundă, văd,

întinde un braț spre mine, e-atâta fericire și el atât de-aproape, nu trebuia să chem copaci și munți și păsări, și l-am atins, trecând ușor prin pânda de raze ale apei mâna, penetrând oglinda fină și cu trupul, vrând să-l urmez.

De n-ar fi fost pescari pe-aproape...

Cel așteptat din apă nu, n-a venit, de altundeva ar trebui să vină și mă-ntrebam adesea de unde, fusese o banală rugă, *fînțarea neființei*, un truc de neînchipuit, punctul zero între plus și minus infinit. Marele Absent refuză conștiința strămtă să-l încapă și, de-ar fi fost să fie, s-ar înțelege jertfa... Sunt parte din multidimensionalitate, punct abstract plin de mister, adiere de lumină vie, supusă limitelor lumii, precum a fost și o să fie. O energie albă, pulbere de lumină fină, se revarsă în mine, mă caut și caut drumul și-l caut îndârjit pe Cel din toate-ales în tot ce sunt și ce devin.

Iarbă din iarbă, apă din apă, lumină din lumină.